

Patient Education

Enstriksyon pou egzeyat pasyan ki gen COVID-19, timoun

You must carefully read the "Consumer Information Use and Disclaimer" below in order to understand and correctly use this information

Apwopo sijè sa a

Yon lòt non yo konn bay maladi kowonaviris 2019 se COVID-19. Se yon viris yo rele kowonaviris ki mache ak SARS (SARS-CoV-2) ki lakòz li.

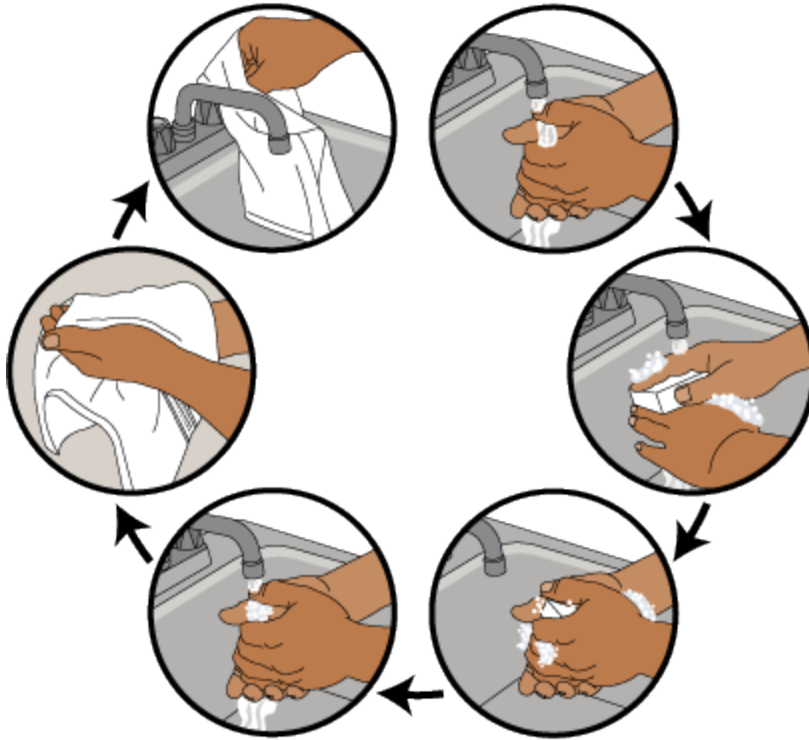
Leplisouvan, sentòm COVID-19 yo parèt sou 4 a 5 jou apre ou pran enfeksyon an. Pou kèk moun, li ka pran jiska 2 semèn pou sentòm yo parèt. Gen lòt moun ki pa janm gen sentòm enfeksyon an. Pitit ou ka gen tous, lafyèv, frison kote tout kò li ap tranble ak difikilte pou respire. Pitit ou ka fatige anpil, mis li yo ka fè l mal epi li ka gen yon tèt fè mal oswa yon malgòj. Kèk timoun gen lestomak deranje oswa dyare. Gen lòt moun ki pa gen pran sant oswa gou ankò. Tibebe yo ka gen difikilte pou yo manje. Kèk timoun ki gen COVID-19 vin gen kèk tach ki gen koulè wouj-vyolèt sou dwèt yo oswa sou zòtèy yo. Pitit ou ka pa sibi sentòm sa yo toutan, lèfini gen sentòm ki ka parèt oswa disparèt pandan peryòd li malad la.

Yon moun ki enfekte ka gaye viris la fasil atravè ti gout l ap voye lè l ap pale, estènen oswa touse. Yon moun ka bay lòt moun viris la lè l ap pale oswa chante toupre yo, lè l ap bay yo akolad, lè li pataje manje avèk yo oswa lè li bay yo lamèn. Doktè yo panse mikwòb yo rete an vi tou sou sifas tankou tab, pwaye pòt ak telefòn. Sepandan, nòmalman se pa konsa COVID-19 plis gaye. Yo ka gaye enfeksyon an tou menm si yo pa gen okenn sentòm, men yo pa konnen ki jan sa fèt. Se pou rezon sa a, vaksinen timoun nan lè li kapab pran vaksen an se youn nan pi bon fason pou li rete an sante e pou anpeche viris la gaye. Timoun ki gen 12 lane oswa plis yo ta dwe pran yon piki rapèl pou benefisye plis pwoteksyon.

Gen timoun ki gen COVID-19 san yo pa soufri twòp e fanmi yo ka pran swen yo lakay yo san yo pa gen kontak ak lòt moun jiskaske yo refè. Gen lòt moun ki ka bezwen entènè lopital si yo malad anpil. Gen kèk timoun ki gen yon enflamasyon nan tout kò yo. Yon timoun ki gen COVID-19 la dwe izole tèt li. Li ka kòmanse pwoche kot lòt moun lè doktè l la fè l konnen li ka fè sa san danje.

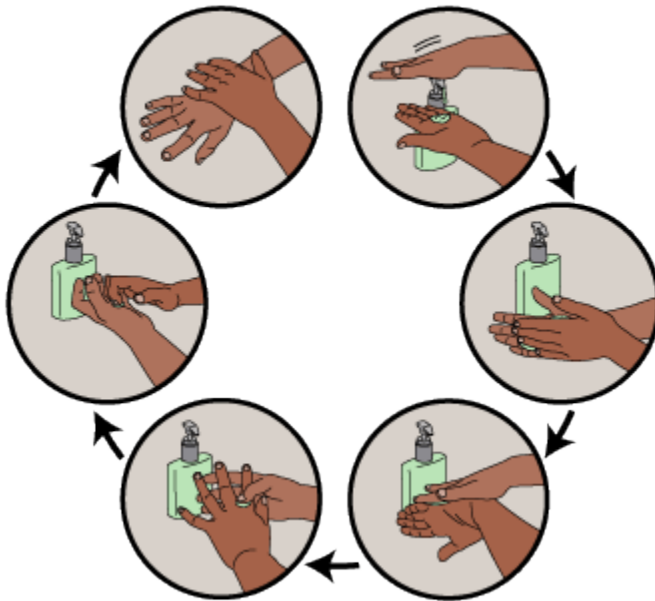
Image Filename

Lavaj men

Fwote pandan
20 segonn

Dezenfeksyon men

Ki swen y ap bezwen bay lakay?

- Mande doktè w ki sa w ap bezwen fè lè w retounen lakay ou. Pa ezite poze doktè a kesyon si l di kèk bagay ou pa fin konprann.
- Fè pitit ou bwè anpil dlo, ji oswa soup pou ranplase likid li pèdi yo akòz lafyèv la.
- Ou gendwa sèvi ak yon imidifikatè ki voye vapè frèt nan chanm pitit ou a pou soulaje nen bouche a ak tous la.
- Timoun ki pi gran yo ka sèvi ak de twa zorye pou kage kò yo yon ti jan pi wo lè yo kouche. Sa gendwa ede yo respire pi fasil e sa ka ede yo dòmi tou.
- Pa fimen bò kote pitit ou.
- Si pitit ou pa t pran vaksen ak piki rapèl kont COVID-19 la, li ta dwe pran youn apre enfeksyon l lan fin geri. Sa pral fè pasyan an gen mwens chans pou gaye enfeksyon an bay lòt moun.
- Pou gen mwens chans pou gaye enfeksyon an bay lòt moun, pitit ou ta dwe:
  - Rete lakay li pou omwen 5 jou pandan l ap refè. Soti sèlman si l bezwen jwenn swen medikal. Fè pitit ou mete yon kach-nen si l dwe bò kote lòt moun lakay li oswa an piblik.
  - Lè li lakay ou, eseye fè pitit ou rete nan yon chanm apa, lwen lòt moun ak bèt kay yo. Yo rele sa "izole tèt ou." Fè pitit ou sevi ak yon saldeben apa si sa posib.
  - Mete yon kach-nen ki kouvri bouch li ak nen li si l gen plis pase 2 lane e si gen lòt moun ki pa malad bò kote li. Mask respiratè tankou N95 ak KN95 ka filtre menm patikil lè ki piti anpil yo. Kèlkeswa kalite kach-nen ou itilize a, li enpòtan pou li byen chita nan figi w san pa gen okenn espas ant po w ak kach-nen an. Itilize yon fil reglab ki fè yon pon sou nen w, ajiste oswa mare elastik yo toutotou zòrèy ou pou w fè l pi sere, oswa mete yon kach-nen ki fèt an twal sou yon kach-nen jetab pou ou ka fè kach-nen an pi byen chita nan figi w.
  - Mete yon kach-nen si pitit ou bò kote lòt moun. Si lòt moun oblije nan menm chanm oswa nan menm machin avè l, yo ta dwe mete yon kach-nen tou.
  - Lave men li souvan. Ou ka bezwen ede l fè sa. Fè l sonje pou l evite manyen figi li, bouch li, nen li ak je li.
- Kontinye fè pitit ou rete lwen lòt moun jiskaske doktè w oswa enfimyè w fè w konnen li mèt retounen fè aktivite nòmal li yo. Lè pitit ou ap ka sispann izole tèt li pral depann de si l gen lafyèv ak si sentòm li yo ap diminye. Nan kèk ka, li ka gen pou izole tèt li jiskaske li fè yon tès negatif (ki montre viris la pa nan kò li ankò).

Ki suivi y ap bezwen bay?

- Doktè w gendwa mande w mennen pitit ou nan biwo li pou l ka suiv eta li. Pinga w manke randevou sa yo.
- Si sa posib, fè pèsònèl medikal la konnen davans pitit ou gen COVID-19 pou yo ka pran plis prekosyon pou anpeche maladi a gaye. Yo gendwa mete l nan yon chanm apa, oubyen yo gendwa mande w ret tann nan machin ou jiskaske yo rele w.

- Pitit ou ka bezwen plizyè semèn pou sante li vin nòmal ankò.

Ki medikaman ki gendwa nesesè?

Doktè a gendwa mande medikaman pou:

- Soulaje lafyèv la
- Ede w respire

Èske aktivite fizik yo ap vin limite?

Pitit ou ka gen pou l limite aktivite fizik li. Mande doktè a ki kantite aktivite ki bon pou pitit ou. Si COVID-19 te fè pitit ou malad anpil, li ka bezwen yon bon ti tan pou rejwenn tout fòs li.

Èske y ap bezwen bay lòt kalite swen?

Doktè yo pa konnen pou konbyen tan yon moun ka transmèt viris la bay lòt moun apre li tonbe malad. Se poutèt sa li enpòtan pou pitit ou rete nan yon chanm apa lè li malad, si sa posib. Pou kounye a, doktè yo bay kèk enstriksyon jeneral w ap gen pou suiv apre pitit ou te pran maladi a. Pitit ou ka sispann izolasyon an apre 5 jou si:

- Li pa gen lafyèv pou 24 èdtan san se pa medikaman pou bese lafyèv la li te pran
- Sentòm li yo ap diminye.

Pitit ou ta dwe kontinye mete yon kach-nen bò kote lòt moun jiskaske yon total 10 jou fin pase oswa jiskaske li fè 2 tè COVID ki negatif nan yon lespas 48 èdtan. Si pitit ou teste pozitif pou COVID, genlè li ka toujou gaye enfeksyon an bay lòt moun. Kontinye mete yon kach-nen epi fè tè chak 48 èdtan jiskaske li jwenn 2 tè COVID ki negatif.

Pale ak doktè pitit ou a sou vaksen ak piki rapèl kont COVID-19 la pou timoun yo.

Ki pwoblèm ki gendwa parèt?

- Pèdi likid. Yo rele sa dezidratasyon.
- Domaj akoutèm oswa alontèm nan poumon yo
- Pwoblèm kè
- Lanmò

Ki lè mwen bezwen rele doktè a?

- Pitit ou tèlman mal pou respire li ka di yon sèl oswa de mo sèlman alafwa.
- Pitit ou bezwen chita dwat toutan pou l ka respire oswa li pa ka kouche.
- Pitit ou gen doulè oswa presyon nan pwatrin li.
- Po bouch oswa figi pitit ou ble.
- Pitit ou nan twoublay oswa li pa reyaji.

- Pitit ou gen yon lafyèv ki rive oswa ki depase 100,4°F (38,4°C) pou plis pase 24 èdtan epi li gen yon iritasyon sou po a.
- Pitit ou gen difikilte lè l ap pale oswa lè li ret chita san l pa bouje.
- Pitit ou pa ka kenbe likid nan kò li, li gen anpil èdtan depi li pa bwè anyen, **epi** li gen youn nan sitiyaasyon sa yo:
  - Pitit ou pa veyatif, li gen anpil dòmi nan je oswa li mwens aktif.
  - Pitit ou ap plede kriye.
  - Tibebe w gen plis pase 8 èdtan depi li pa mouye okenn kouchèt.
  - Pitit ou ki pi gran an gen plis pase 12 èdtan depi li pa bezwen pipi.
  - Po pitit ou frèt.
- Pitit ou gen difikilte pou l manje nòmalman.
- Bouch pitit ou sèk.
- Pitit ou pa gen dlo nan je oswa li prèske pa gen dlo nan je lè l ap kriye.
- Pipi pitit ou gen koulè fonce.
- Pitit ou mwens aktif pase sa ki nòmal.
- Pitit ou ap vomi san oswa li gen dyare ak san.
- Pitit ou gen dyare pandan plis pase kèk jou.
- Pitit ou ap vomi depi plis pase 1 jou.
- Pitit ou vin pi mal alòske sanble li t ap amelyore pandan kèk jou.
- Pitit ou kòmanse gen tach ki mov-wouj sou dwèt li yo oswa sou zòtèy li yo.

Repete sa w sot tande pou ede w konprann

Metòd refòmilyasyon an ap ede w konprann enfòmasyon nou ba w yo. Apre w fin pale ak pèsònèl medikal la, di yo sa w fèk tande nan pwòp mo pa w. Konsa pèsònèl medikal la pral konnen si yo te di w tout sa ki nesèsè yon fason ki klè. Li bon pou ou tou paske ou ka vin konprann pi byen yon seri bagay ki te gendwa pa klè. Anvan w al lakay ou, asire w ou kapab fè bagay sa yo:

- Mwen ka pale avè w sou pwoblèm sante pitit mwen an.
- Mwen ka di w ki bagay ki gendwa fè pitit mwen an respire pi fasil.
- Mwen ka di w ki bagay mwen ka fè pou pa gaye enfeksyon an bay lòt moun.
- Mwen ka di w ki sa mwen pral fè si pitit mwen gen difikilte pou l respire, si li gen dòmi nan je oswa twoublay, oubyen si l gen tach ki mov-wouj sou dwèt li yo oswa sou zòtèy li yo.

Itilizasyon ak dechaj responsablite konsènan enfòmasyon konsomatè yo:

Dokiman jeneral sa a se yon ti rezime sou dyagnostik, tretman ak/oswa medikaman. Li pa bay tout enfòmasyon ki nesèsè yo. Kidonk, ou pa ta dwe sèvi avè l kòm yon zouti pou ede itilizatè a konprann ak/oswa evalye diferan dyagnostik ak tretman ki posib yo. Li PA bay tout enfòmasyon ki nesèsè yo sou pwoblèm sante, tretman, medikaman, efè segondè oswa risk ki gendwa aplike pou yon pasyan an patikilye. Li pa sipoze bay konsèy medikal ni li pa la pou ranplase konsèy medikal, dyagnostik oswa tretman yon pwofesyonèl sante bay apre li egzamine pasyan an e apre li evalye sitiyasyon espesifik li a. Pasyan yo dwe pale ak yon pwofesyonèl sante pou jwenn tout enfòmasyon yo bezwen yo sou sante yo, pou jwenn repons pou kesyon medikal yo, pou aprann ki tretman ki disponib yo e pou konnen ki risk ak avantaj ki mache ak medikaman yo. Enfòmasyon sa yo pa fè pwomosyon pou okenn tretman oswa medikaman kòm tretman oswa medikaman ki bon, ki efikas oswa ki apwouve pou trete yon pasyan an patikilye. UpToDate, Inc. ak konpayi ki afilye avè l yo pa bay okenn garanti ni yo pa aksepte okenn responsablite konsènan enfòmasyon sa yo ak fason moun yo itilize yo. Tout moun ki itilize enfòmasyon sa yo dwe respekte kondisyon itilizasyon yo, ki disponib sou <https://www.wolterskluwer.com/en/know/clinical-effectiveness-terms>

Last Updated 1/10/23

© 2023 UpToDate, Inc. and its affiliates and/or licensors. All rights reserved.